ईक्षणम् [ईक्ष्-ल्युट्] 1 Seeing, beholding &c. -2 A look, sight, aspect, view. -3 An eye; अश्रुपूर्णाकुलेक्षणम् Bg. 2. 1. इत्यद्रिशोभाप्रहितेक्षणेन R. 2. 27; so अलसेक्षणा. -4 Regarding, looking after, caring for. -**श्रवस्** *m.* A serpant; एषा नो नैष्ठिकी बुद्धिः सर्वेषामीक्षणश्रवः Mb. 1. 37. 29.

ईक्षणिकः [ईक्षण-ठन्] A fortune-teller; मङ्गलादेशवृत्ताश्च भद्राश्चेक्षणिकैः सह Ms. 9. 258. -**का** A female fortune-teller.

ईक्षतिः [ईक्ष्-शतिप्] Looking, sight; ईक्षतेर्नाशब्दम् Br. Sūt. 1. 1. 5.

ईक्षा [ईक्ष्-अ टाप्] 1 Sight. ईक्षया जीवयामास निर्जरान्निर्व्रणान्यथा Bhāg. 8. 6. 37. -2 Viewing, considering; Bhāg. 7. 11. 8. -3 Knowledge of soul (आत्मविद्या); Bhāg. 7. 6. 26.

ईक्षिका 1 An eye. -2 A glance, look; Pt. 5.

ईक्षित *p. p.* Seen, beheld, regarded &c. -**तम्** 1 A look, sight. -2 An eye; अभिमुखे मयि संहृतमीक्षितम् Ś. 2. 12.

ईक्षितृ *a.* [ईक्ष्-तृच्] Seeing, beholding, a beholder.

ईक्षेण्य *a* Ved. Deserving to be seen; curious. ईक्षेण्यासो अह्यो न चारवो Rv. 9. 77. 3.

ईख्-ईङ्ख् 1 P. (ईङ्खति, ईङ्खाञ्चक्रे, ईङ्खितुम्, ईङ्खित) To go, move, vacillate. -*Caus.* 1 To move backwards and forwards, swing, oscillate. -2 To shake, cause to tremble.

ईज्-ईञ्ज् 1 Ā. 1 To go. -2 To censure, blame.

ईजान *a.* [यज् कानच्] Performing sacrifices. One who has sacrificed; यः सेतुरीजानानामक्षरं ब्रह्म यत्परम् Kath. 1. 3. 2.

ईजिकाः N. of a people; Mb.

ईड् 2 Ā. (ईट्टे, इडाञ्चक्रे, ऐडिष्ट, ईडितुं, ईडित) 1 To praise; अग्निमीडे पुरोहितम् Rv. 1. 1. 1; शालीनतामव्रजदीड्यमानः R. 18. 17; नेडिषे यदि काकुत्स्थम् Bk. 9. 57, 18. 15. -2 To implore, request, ask for (with two acc.); उपस्थाय मातरमन्नमैट्टे Rv. 3. 48. 3. -*Caus.* 1 To ask. -2 To praise.

ईड् *f.* 1 Refreshment, libation. -2 Praise, extolling; Rv. 8. 39. 1.

ईडनम् [ईड्-ल्युट्] Praising.

ईडा [ईड्-अ-टाप्] Praise, commendation.

ईडे (ळे) न्य Ved. = ईड्य.

ईड्य *pot. p.* To be praised or glorified, praiseworthy, laudable; ब्रह्मजज्ञं देवमीड्यं विदित्वा Kath. Up. 1. 17. भवन्तमीड्यं भवतः पितेव R. 5. 34; प्रसादये त्वामहमीशमीड्यम् Bg. 11. 44.

ईणमत् *a.* [ईट्-अस्त्यस्य मतुप्] Having a lord or master.

ईति *a.* [ई-क्तिच्] 1 Produced, effected. -**तिः** *f.* Plague, distress, a calamity of the season. The *itis* are usually said to be six :-(1) excessive rain; (2) drought; (3) locusts; (4) rats; (5) parrots; and (6) foreign invasions; अतिवृष्टिरनावृष्टिः शलभा मूषकाः शुकाः। प्रत्यासन्नाश्च राजानः षडेता ईतयः स्मृताः ॥ (some read for the second line स्वचक्रं परचक्रं च सप्तैता ईतयः स्मृताः ॥ making the total number seven); आशास्यमीतिविगमप्रभृति प्रजानाम् M. 5. 20; Mv. 7. 42; निरातङ्का निरीतयः R. 1. 63. -2 An infectious disease. -3 Travelling (in a foreign country), sojourning (प्रवास). -4 An affray.

ईदृक्ष-श *a.* (-**क्षी-शी** *f.*), also ईदृश् Such, of this kind, of this aspect, endowed with such qualities. -**क्** *n.* Such a condition; such occasion; लभन्ते युद्धमीदृशम् Bg. 2. 32; 6. 42; 11. 49.

ईदृक्ता Quality (Opp. इयत्ता); विष्णोरिवस्यानवधारणीयं ईदृक्तया रूपमियत्तया वा R. 13. 5; मामीदृक्तया जानाति knows me to be so.

ईन्त् 1 P. To bind; cf. अत.

ईप्सनम्, ईप्सा [आप्तुमिच्छा आप्-सन्-अ] 1 Desire to obtain. -2 A wish, desire.

ईप्सित *a.* Desired, wished for, dear to; अपीप्सितं क्षत्रकुलाङ्गनानाम् R. 14. 4; Ś. 3. 14. -**तम्** Desire, wish. -**फलम्** A kind of sweet Cocoanut (Mar. मोहाचा नारळ).

ईप्सु *a.* Striving to obtain, wishing or desiring to get (with acc. or inf. but usually in comp.); सौरभ्यमीप्सुरिव ते मुखमारुतस्य R. 5. 69. काम° Bg. 18. 24. धन° &c. -**Comp.** -**यज्ञः** a particular Soma sacrifice.

ईम् *ind.* [ई-बा० मुच्] Ved. 1 A particle of affirmation or restriction; usually after short words at the beginning of a sentence, after यत्, relative pronouns prepositions and particles like उत, अथ &c.; प्र यदीमुवाचेति Bri. Up. 2. 5. 16. -2 Now. -3 This, here (एनम्).

ईय [ई-बा० क्यप्] Pervading; °चक्षस् of pervading sight.

ईर् 2 Ā. (ईर्ते, ईराञ्चक्रे, ऐरिष्ट, ईरितुम्, ईर्ण); also 1 P. (*p. p.* ईरित) 1 To go, move, shake (trans. also). -2 To rise, arise or spring from. -3 To go away, retire. -4 To agitate, elevate; raise one's voice. -10 U. or -*Caus.* (ईरयति, ईरित) 1 To agitate, throw, cast; Śi. 8. 39; discharge, dart, hurl; ऐरिरच्च महाद्रुमम् Bk. 15. 52; R. 15. 20. -2 To excite, prompt, urge; क्षेमंकरेऽर्थे मुहुरीर्यमाणः Bk. 12. 6. -3 To cause to rise, produce. -4 To utter, pronounce, proclaim, say, repeat; Māl. 1. 25; इतीरयन्तीव तया निरैक्षि N. 14. 21; Śi. 9. 69; Ki. 1. 26; R. 9. 8; निबोध चेमां गिरमीरितां मया. -5 To cause to go, set in motion, move, shake; वातेरितपल्लवाङ्गुलिभिः Ś. 1; अपरागसमीरणेरितः Ki. 2. 50; Śi. 8. 20. -6 To draw towards, attract; उद्धतैरिव परस्परसङ्गादीरितान्युभयतः कुचकुम्भैः Śi. 10. 32. -7 To employ, use. -8 To bring to life, revive. -9 To elevate. -To raise oneself (Ā).

ईरः Wind. -**जः, पुत्रः** N. of Hanumat.

ईरण *a.* [ईर्-ल्युट्] Agitating, driving. -**णः** The wind. -**णम्** 1 Agitating, moving, driving. -2 Going. -3 = इरण q. v.